

Raportti: Bach-museo Leipzigissa

Raimo Sinnemäki

Leipzigin Höfe am Brühl -kauppakeskuksen seinässä on laatta. Se kertoo paikalla sijainneen Richard Wagnerin synnyinkodin, joka purettiin vuonna 1886, kolme vuotta säveltäjän kuoleman jälkeen. Laatan vierisessä salaattibaarissa annokset maksavat 12–18 euroa. Paikalta kävelee noin kymmenessä minuutissa Tuomaan kirkolle, jonka kanttorina Johann Sebastian Bach toimi vuodesta 1723 kuolemaansa vuonna 1750 saakka.

Kirkon ympäristössä on Bachin patsaan lisäksi Felix Mendelssohnin patsas. Mendelssohnilla oli suuri rooli Bachin ”uudelleenlöytämisessä” vajaat sata vuotta säveltäjän kuoleman jälkeen. Kirkon sisältä löytyy hauta, jossa se, mitä säveltäjänerosta on fyysisesti jäljellä, on levännyt toisesta maailmasodasta asti. On myös väitetty, että jäänteet ovat jonkun toisen.

Marraskuun pakkasilla turistit ihailevat kirkon kattorakennetta pipot päässään.

Kirkon vierestä löytyy Leipzigin Bach-museo. Se on perustettu 40 vuotta sitten taloon, jossa 1700-luvulla asui Bachin ystäväperhe. Bachin oma Leipzigin-aikainen kotitalo purettiin vuonna 1902. Se oli Thomasschulen vanha rakennus ja sijaitsi torilla kirkon ja nykyisen museotalon välillä. Perinteikkäämpi Bach-museo Eisenachissa pitää esillä Bachin ulko-ovea Thomasschulesta. Eisenachin museo perustettiin 1907 taloon, jonka ajateltiin olleen Bachin synnyinkoti. Tämä luulo paljastui myöhemmin vääräksi.

Leipzigin museo tarjoaa kiinnostavia näkökulmia Bachin toimintaan kaupungissa. Se valottaa yli kymmenpäisen perheen arkea ja Bachin työtä sekä musiikkiin että käytännön asioihin liittyen. Täällä protestantismin kehossa osataan myös aina painottaa ahkeruutta: kuinka monta kertaa yhdessä näyttelyssä voidaankaan esittää arvioita siitä, millä tahdilla joku on tehnyt työtä!

Lisäksi museo esittelee kursorisesti ajan kulttuuri-ilmapiiiriä. Interaktiivisempien huoneiden vastapainoksi informatiivisemmat huoneet on ahdettu hyvin täyteen kiinnostavaa tietoa. Vaihtelu tuo miellyttävää rytmiä ja takaa viihtyvyyden monenikäiselle kävijälle. Valitettavasti kuunteluhuone on käyntini aikaan pois käytöstä.

Lumoavien yksittäisistä esineistä on Elias Gottlob Haußmannin muotokuva Bachista. Haußmann maalasi kaksi vuotta myöhemmin kopion omasta taulustaan, jonka mallina Bach oli istunut vuonna 1746. Kopio on Bach-museossa esillä. Taulusta, kuten monesta muustakin Bachiin liittyvästä, on kuitenkin tarjolla runsaasti erilaisia näkemyksiä.

Museon taulu on taiten ennallistettu tai vain säilynyt hyvin. Se antaa säveltäjästä paljon elävämman kuvan kuin toisaalla Leipzigissa esillä oleva, oletettavasti aikaisempi maalaus, jossa kasvojen piirteet ovat laimentuneet ja värit kärsineet huonon restaurointien tuloksena.

Museon yhteydessä toimii arkisto, jonka ansiosta näyttelyvieras saa katsaukset Bachin musiikin vastaanottoon ja hänen kuolemansa jälkeisiin tulkintoihin. Näyttely raottaa myös kiinnostavalla tavalla kriittisen nuottieditoiden maailmaa. Jäin kaipaamaan pientä katsausta esitystraditioon: ilman musikoita meillä olisi vain papereita arkistoissa.

Lisäyksenä alussa mainittuihin kohteisiin on musiikinystävälle tarjolla Leipzigissa myös iso soitinmuseo ja Mendelssohnin sekä Clara ja Robert Schumannin kotimuseot.